CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

Układ graficzny © CKE 2013

UZUPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD **PESEL**

miejsce na naklejkę

EGZAMIN MATURALNY Z WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE

POZIOM ROZSZERZONY

10 MAJA 2016

Godzina rozpoczęcia: 9:00

Czas pracy: 180 minut

Liczba punktów do uzyskania: 50

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 21 stron (zadania1–26). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Arkusz zawiera trzy części. Część pierwsza arkusza polega na rozwiązaniu testu, część druga wymaga analizy materiałów źródłowych, a trzecia – napisania wypracowania na jeden z podanych tematów.
3. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
4. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
5. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
6. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
7. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
8. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

MWO-R1_1P-162

CZĘŚĆ I – Test *(20 punktów)*

Zadanie 1. *(1 pkt)*

O jednej z grup społecznych

Jest to grupa społeczna o niewielkiej liczbie członków, którzy często są w podobnym wieku, uczęszczają do jednej szkoły. Cechą tej grupy jest względna trwałość. Pomimo braku sformalizowanych struktur charakteryzuje ją silna więź między członkami i wysoki stopień solidarności.

Na podstawie: *Pedagogika społeczna*, red. T. Pilch, I. Lepalczyk, Warszawa 2003, s. 175–186.

Zaznacz prawidłowe dokończenie zdania.

Opisana w tekście grupa społeczna to

A. klasa szkolna.

B. grupa koleżeńska.

C. organizacja młodzieżowa.

D. fanklub drużyny piłkarskiej.

Zadanie 2. *(1 pkt)*

Rysunek satyryczny

www.mleczko.interia.pl

Wyjaśnij problem przedstawiony na rysunku satyrycznym.

……

……

……

……

Zadanie 3. *(2 pkt)*

Mniejszości narodowe i etniczne w Polsce

Opis A. Mniejszość, do której przynależność – podczas przeprowadzonego w 2011 r. *Narodowego spisu powszechnego ludności i mieszkań* – zadeklarowało 43 880 obywateli polskich. Tradycyjnie zamieszkiwała na południowo-wschodnich terenach województwa podlaskiego. Na terenie 9 gmin tego województwa przedstawiciele mniejszości stanowią obecnie ponad 20% mieszkańców, w tym w 4 – ponad 50%.

Opis B. Mniejszość, do której przynależność – podczas przeprowadzonego w 2011 r. *Narodowego spisu powszechnego ludności i mieszkań* – zadeklarowało 7 353 obywateli polskich. Mieszka w rozproszeniu, przede wszystkim w dużych miastach. Napływała do Polski ze względu na stosunkowo najlepsze (na tle nieustannych pogromów w Europie Zachodniej) warunki bezpiecznego życia i rozwoju własnej kultury oraz gwarantowaną przywilejami królewskimi autonomię gmin wyznaniowych. Stanowiła w okresie II RP około 10% ludności, a drastyczny spadek jej liczebności miał miejsce w okresie II wojny światowej.

Opis C. Mniejszość, do której przynależność – podczas przeprowadzonego w 2011 r. *Narodowego spisu powszechnego ludności i mieszkań* – zadeklarowało 16 725 obywateli polskich. Większość jej przedstawicieli prowadziła niegdyś wędrowny tryb życia. Mieszkają w rozproszeniu, głównie w miastach. Jest to konsekwencją przymusowej polityki osiedleńczej prowadzonej przez władze PRL.

Na podstawie: www.mniejszosci.narodowe.mac.gov.pl

Uzupełnij tabelę – do każdego opisu dopisz nazwę właściwej mniejszości oraz oznacz znakiem „X" jej rodzaj.

	Nazwa mniejszości	Rodzaj mniejszości	
		etniczna	narodowa
Opis A.			
Opis B.			
Opis C.			

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	1.	2.	3.
	Maks. liczba punktów	1	1	2
	Uzyskana liczba punktów			

Zadanie 4. (*1 pkt*)

Logo organizacji społecznej

Uzupełnij zdania – wpisz nazwy typu organizacji społecznej (A.) i kategorii społecznej (B.).

Na ilustracji przedstawiono logo działającego współcześnie **(A.)** …… ……..…… . Uczestniczył on w Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych, a obecnie uczestniczy w Forum Dialogu Społecznego, gdzie reprezentuje interesy **(B.)** …… .

Zadanie 5. *(1 pkt)*

Fragmenty tekstów z zakresu myśli społeczno-politycznej

Tekst A. Jedną z pierwszych i najgłówniejszych zasad uświęcających państwo i prawa jest bowiem zasada głosząca, że jego przejściowi właściciele i dożywotni dzierżawcy nie powinni działać tak, jakby byli jego wyłącznymi panami, niepomni na to, co otrzymali od przodków i co winni są potomnym. Nie powinni sądzić, że mają prawo do wydziedziczenia następców, ogołacania spuścizny poprzez niszczenie wedle zachcianki całej pierwotnej tkanki ich społeczeństwa, bo postępując w ten sposób, ryzykują pozostawienie tym, którzy przyjdą po nich, ruiny, a nie mieszkalnej budowli, i uczą swych następców takiego lekceważenia ich dokonań, jakiego doświadczyły z ich strony instytucje przodków. Taka pozbawiona skrupułów łatwość dokonywania zmian tak często, tak dużych i w taki sposób […] przerwałaby ciągłość istnienia państwa. Żadne pokolenie nie mogłoby nawiązać do poprzedniego. Ludzie nie różniliby się wiele od roju much.

Tekst B. Odrębne wartości każdego narodu należą niewątpliwie do dobra wspólnego, ale nie wyczerpują jego istoty. […] „W żadnym wypadku nie można zgodzić się na to, aby władza państwowa działała na korzyść jednego obywatela, względnie nielicznej ich grupy, gdyż jest ustanowiona dla wspólnego dobra wszystkich”. […] Nie mniej ważnym zadaniem ludzi dzierżących władzę jest skuteczne staranie się o to, aby robotnicy zdolni do pracy mieli możność znalezienia odpowiedniego dla nich zatrudnienia; aby każdy z nich otrzymywał wynagrodzenie zgodne z prawami sprawiedliwości i słuszności; aby pracownicy przedsiębiorstw produkcyjnych mogli czuć się współtwórcami wytwarzanych dóbr […].

Historia idei politycznych. Wybór tekstów, oprac. S. Filipowicz i inni, Warszawa 2005, t. II, s. 217–218; www.[...].org.pl

Do każdego tekstu dopisz nazwę właściwej ideologii politycznej.

Tekst A. – .....

Tekst B. – .....

Zadanie 6. *(1 pkt)*

Przedstaw warunek związany z wyborami, jaki w Rzeczypospolitej Polskiej musi spełnić partia polityczna, aby otrzymać subwencję z budżetu państwa.

……...……

……...……

Zadanie 7. *(1 pkt)*

Wydarzenie chronologicznie pierwsze zaznacz w tabeli literą P, a wydarzenie chronologicznie ostatnie – literą O.

	Wydarzenie	Chronologia
A.	Wybór Bronisława Komorowskiego na urząd Prezydenta RP.	
B.	Zaprzysiężenie rządu Jarosława Kaczyńskiego.	
C.	Wybór Ewy Kopacz na stanowisko Marszałka Sejmu RP.	
D.	Wybór Stanisława Karczewskiego na stanowisko Marszałka Senatu RP.	

Zadanie 8. *(1 pkt)*

Uzupełnij tabelę – wpisz nazwy właściwych organów samorządu terytorialnego w Rzeczypospolitej Polskiej.

		Organ stanowiący (uchwałodawczy)	Organ wykonawczy
A.	województwo		zarząd województwa
B.	gmina wiejska	rada gminy	

Zadanie 9. *(2 pkt)*

Do każdego opisu kompetencji dopisz nazwę właściwego organu w Rzeczypospolitej Polskiej.

	Opis kompetencji	Nazwa organu
A.	Rozstrzyga spory kompetencyjne pomiędzy centralnymi konstytucyjnymi organami państwa.	
B.	Orzeka o zgodności z ustawami uchwał organów samorządu terytorialnego i aktów normatywnych terenowych organów administracji rządowej.	
C.	Rozpatruje nadzwyczajne środki zaskarżenia od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego w sprawie karnej.	

Wypełnia egzaminator	**Nr zadania**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
	Maks. liczba punktów	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**2**
	Uzyskana liczba punktów						

Zadanie 10. *(1 pkt)*

Do każdego przepisu prawnego z *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej* dotyczącego kompetencji organu władzy w procesie legislacyjnym przyporządkuj nazwę tego organu. Odpowiedzi wybierz spośród: Prezydent RP, Rada Ministrów RP, Sejm RP, Senat RP.

	Przepis prawny (stan prawny na 25 lutego 2016 r.)	Nazwa organu
A.	Art. 121.2. […] w ciągu 30 dni od dnia przekazania ustawy może ją przyjąć bez zmian, uchwalić poprawki albo uchwalić odrzucenie jej w całości. […]	
B.	Art. 122.2. […] podpisuje ustawę w ciągu 21 dni od dnia przedstawienia i zarządza jej ogłoszenie w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.	
C.	Art. 123.1. […] może uznać uchwalony przez siebie projekt ustawy za pilny […].	

Zadanie 11. *(1 pkt)*

Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

1.	W procesie cywilnym, jeżeli obie strony dojdą do porozumienia i poczynią ustępstwa, może dojść do podpisania ugody sądowej bez wydania wyroku.	**P**	**F**
2.	W przewodzie sądowym procesu karnego mogą brać udział, obok stron procesowych, również świadkowie i biegli.	**P**	**F**
3.	Środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania stosuje prokurator na wniosek sądu pierwszej instancji.	**P**	**F**

Zadanie 12. *(1 pkt)*

O uprawnieniach małżonka i dzieci

W pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek […].

Ustawa […], Dz.U. […], nr 16, poz. 93, z późn. zm. (stan prawny na 25 lutego 2016 r.).

Podaj nazwę kodeksu obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej, w którym zamieszczono podany przepis prawny.

……...……

Zadanie 13. *(1 pkt)*

O trybunale międzynarodowym

Trybunał może przyjmować skargi każdej osoby, organizacji pozarządowej lub grupy jednostek, która uważa, że stała się ofiarą naruszenia przez jedną z Wysokich Układających się Stron praw [lub wolności człowieka zawartych w niniejszym dokumencie].

www.bip.ms.gov.pl (z tekstu uwzględniającego zmiany wprowadzone Protokołem nr 14).

Zaznacz nazwę dokumentu, w którym zamieszczono podany przepis prawny.

A. Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności
B. Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych
C. Karta praw podstawowych Unii Europejskiej
D. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka

Zadanie 14. *(1 pkt)*

Do każdej fotografii oraz informacji o polityku – laureacie Pokojowej Nagrody Nobla dopisz jego imię i nazwisko.

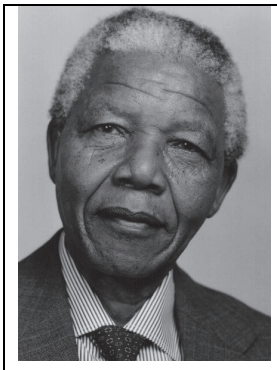	Polityk i działacz na rzecz praw człowieka. Przywódca ruchu przeciw apartheidowi. W latach 1994–1999 Prezydent Republiki Południowej Afryki.		Polityk i działacz związkowy. Przewodniczący NSZZ „Solidarność”. W latach 1990–1995 Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.
A. ……		B. ……....	

Zadanie 15. *(1 pkt)*

O konflikcie etnicznym w Afryce

W 1994 roku […] w walkach na tle etnicznym pomiędzy plemionami Tutsi i Hutu zginęło około 800 tysięcy ludzi. Zajścia rozpoczęły się 7 kwietnia 1994 roku […]. Systematyczna masakra mężczyzn, kobiet i dzieci trwała około 100 dni.

www.unic.un.org.pl

Podaj nazwę państwa, na terenie którego miał miejsce konflikt opisany w tekście.

……...……

Zadanie 16. *(1 pkt)*

Podaj nazwę instytucji, która w myśl *Traktatu o Unii Europejskiej* „nadaje Unii impulsy niezbędne do jej rozwoju i określa ogólne kierunki i priorytety polityczne”.

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
	Maks. liczba punktów	1	1	1	1	1	1	1
	Uzyskana liczba punktów							

Zadanie 17. *(1 pkt)*

Wykres. Stopa bezrobocia w wybranych państwach UE (w %)

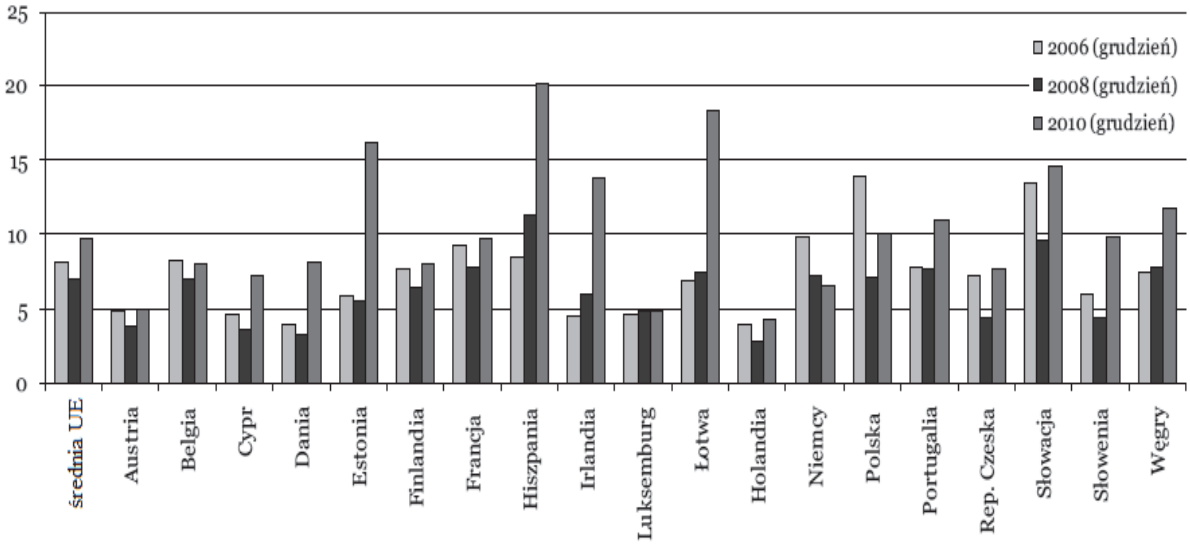

Na podstawie: *Rynek pracy w Polsce i innych krajach Unii Europejskiej*, red. T. Pomianek, Rzeszów 2011, s. 13.

Na podstawie wykresu oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

1.	W okresie grudzień 2006 – grudzień 2010 roku stopa bezrobocia w Hiszpanii wzrosła o 12%.	**P**	**F**
2.	Spośród przedstawionych państw UE w okresie grudzień 2006 – grudzień 2008 roku największy spadek stopy bezrobocia zanotowała Polska.	**P**	**F**
3.	W przedstawionych poradzieckich państwach UE w grudniu 2006 roku stopa bezrobocia była mniejsza niż średnia unijna.	**P**	**F**

Zadanie 18. *(1 pkt)*

Fragment mapy politycznej Europy i Azji

Na podstawie mapy oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

1.	Państwa, które podpisały traktat powołujący do życia EWWiS, oznaczono na mapie numerami 3, 6, 10.	**P**	**F**
2.	Państwa, które podpisały traktat powołujący do życia EWG, oznaczono na mapie numerami 1, 4, 8.	**P**	**F**
3.	Państwa, które przystąpiły do UE w 2004 roku, oznaczono na mapie numerami 2, 5, 7.	**P**	**F**

CZĘŚĆ II – Analiza materiałów źródłowych *(10 punktów)*

Zadanie 19. *(2 pkt)*

O jednej z kompetencji Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 159.1. Sejm może wyrazić ministrowi wotum nieufności. Wniosek o wyrażenie wotum nieufności może być zgłoszony przez co najmniej 69 posłów. […]

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483 (stan prawny na 25 lutego 2016 r.).

Uzupełnij tekst – wpisz właściwe: nazwę rodzaju odpowiedzialności (A.), nazwę organu władzy (B.) i liczbę (C.)

Zamieszczony przepis prawny dotyczy indywidualnej odpowiedzialności **(A.)** …… członków Rady Ministrów. *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej* przewiduje także odpowiedzialność solidarną tego organu, ale właściwy wniosek musi wskazywać imiennie kandydata na **(B.)** …….……..……... . By wnioski takie zakończyły się powodzeniem, powinno głosować za ich przyjęciem minimum **(C.)** ……..….. posłów.

Zadanie 20. *(1 pkt)*

O wyborach w USA

Choć wyborcy będą zakreślać krzyżyki obok nazwisk, a nawet zdjęć konkretnych kandydatów, tak naprawdę wcale nie będą na nich głosować. Wszystko przez dosyć zapomnianą instytucję, która jednak decyduje o odmienności wyborów w USA od rozwiązań przyjętych w innych krajach. Chodzi o Kolegium Elektorów – mało widoczne gremium, które jednak podejmuje jedną z najważniejszych decyzji na świecie.

M. Józefowicz, *System prezydencki USA*, „Wprost”, 29.10.2008.

Podaj nazwę zasady prawa wyborczego, której zastosowanie zostało opisane w tekście.

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	17.	18.	19.	20.
	Maks. liczba punktów	1	1	2	1
	Uzyskana liczba punktów				

Zadanie 21. *(2 pkt)*

Schemat. Organy wykonawcze i ustawodawcze w jednym z państw UE

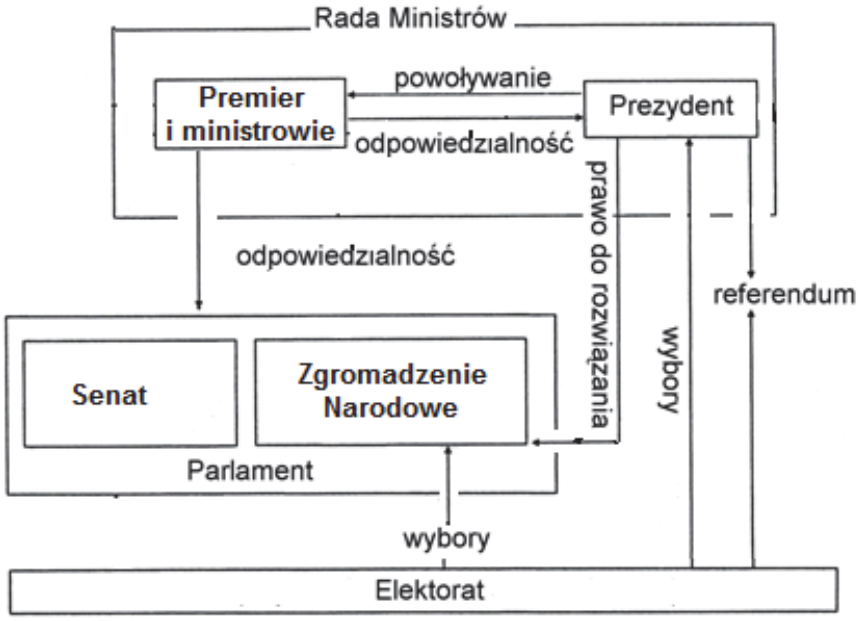

Na podstawie: *Społeczeństwo i polityka. Podstawy nauk politycznych*, red. K.A. Wojtaszczyk, W. Jakubowski, Warszawa 2007, s. 487–488.

21.1. Podaj nazwę państwa, którego system polityczny przedstawiono na schemacie, oraz nazwę tego systemu.

Nazwa państwa –……..

Nazwa systemu politycznego – ……

21.2. Wskaż różnicę między Radą Gabinetową w Rzeczypospolitej Polskiej a Radą Ministrów przedstawioną na schemacie.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 22. *(2 pkt)*

Źródło 1. Fragmenty umowy międzynarodowej

Artykuł 5. Strony zgadzają się, że zbrojna napaść na jedną lub więcej z nich w Europie lub Ameryce Północnej będzie uznana za napaść przeciwko nim wszystkim i dlatego zgadzają się, że jeżeli taka zbrojna napaść nastąpi, to każda z nich, w ramach wykonywania prawa do indywidualnej lub zbiorowej samoobrony, uznanego na mocy artykułu 51 Karty Narodów Zjednoczonych, udzieli pomocy Stronie lub Stronom napadniętym, podejmując niezwłocznie, samodzielnie jak i w porozumieniu z innymi Stronami, działania, jakie uzna za konieczne,

łącznie z użyciem siły zbrojnej, w celu przywrócenia i utrzymania bezpieczeństwa obszaru północnoatlantyckiego.

O każdej takiej zbrojnej napaści i o wszystkich podjętych w jej wyniku środkach zostanie bezzwłocznie powiadomiona Rada Bezpieczeństwa. Środki takie zostaną zaniechane, gdy tylko Rada Bezpieczeństwa podejmie działania konieczne do przywrócenia i utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.

Artykuł 9. Niniejszym strony ustanawiają Radę, w której każda z nich będzie reprezentowana w celu rozpatrywania spraw dotyczących realizacji niniejszego traktatu. Rada będzie zorganizowana w taki sposób, żeby mogła zbierać się szybko w każdym czasie. […]

Dz.U. 2000, nr 87, poz. 970.

Źródło 2. Fotografia: Szef MSZ RP podpisujący dokumenty podczas uroczystości przystąpienia Polski, Węgier i Czech do organizacji międzynarodowej funkcjonującej na podstawie powyższej umowy międzynarodowej

www.apgef.com

22.1. Rozstrzygnij, czy głównym organem decyzyjnym organizacji międzynarodowej, której dotyczą przedstawione materiały źródłowe, jest Rada Bezpieczeństwa. Odpowiedź uzasadnij.

Rozstrzygnięcie: .....

Uzasadnienie: .....

.....

.....

.....

22.2. Podaj imię i nazwisko polskiego ministra spraw zagranicznych przedstawionego na fotografii.

……

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	21.1.	21.2.	22.1.	22.2.
	Maks. liczba punktów	1	1	1	1
	Uzyskana liczba punktów				

Zadanie 23. *(1 pkt)*

Tabela. Postawy społeczne wobec ewentualnych działań władz na rzecz wzmocnienia bezpieczeństwa

Czy dla zwiększenia swojego bezpieczeństwa zgodził(a)by się Pan(i) na:	Odpowiedzi ankietowanych			
	obawiających się ataków terrorystycznych		nieobawiających się ataków terrorystycznych	
	Tak	Nie	Tak	Nie
	W procentach			
wzmożone kontrole na granicach, lotniskach, dworcach.	90	8	76	18
monitorowanie sprzedaży prostych chemikaliów.	72	24	60	33
zaostrzenie przepisów migracyjnych.	66	25	51	41
poniesienie kosztów w związku z wydatkami na bezpieczeństwo.	61	32	44	48
limitowanie przez władze (instytucje) państwowe informacji medialnych na temat zagrożenia terrorystycznego w kraju.	39	53	32	61
zwiększenie uprawnień władz (instytucji) państwowych w zakresie podsłuchu rozmów telefonicznych.	23	73	16	81
zwiększenie uprawnień władz (instytucji) państwowych w zakresie kontroli korespondencji.	23	73	16	81

Na podstawie: *Zagrożenie terroryzmem*, Komunikat z badań CBOS BS/78/2013.

Na podstawie danych z tabeli oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

1.	Większość respondentów nie akceptuje ograniczania praw i wolności obywatelskich I generacji w celu zwiększenia bezpieczeństwa.	**P**	**F**
2.	Wśród respondentów nieobawiających się ataków terrorystycznych występuje mniejsza akceptacja dla zaostrzenia przepisów migracyjnych, niż wśród respondentów obawiających się takich ataków.	**P**	**F**
3.	Różnica w akceptacji limitowania przez instytucje państwowe informacji o zagrożeniu terrorystycznym w kraju w obu kategoriach respondentów wynosi 7%.	**P**	**F**

Zadanie 24. *(1 pkt)*

O sytuacji Europy

Tekst A. Europa zmęczona historią marzy w istocie o wypisaniu się z niej, marzy o statusie wielkiej Szwajcarii. Chce być kontynentem zamożnym, stabilnym, demokratycznym, ale zwróconym do wewnątrz, niezainteresowanym losami i niepoczuwającym się za stan świata. Czy jednak Europa może sobie na to pozwolić? Szwajcaria, otoczona blokiem państw pokojowych i stabilnych, swoim bezpieczeństwem zajmować się nie musi. Gwarantują je bowiem sąsiedzi. Czy to samo można powiedzieć o Unii Europejskiej? Czy Europa może zrezygnować z ambicji, które nakładają na nią historia i geografia? Nie może przecież uciec od tego, by aktywnie wpływać na świat i tworzyć tym samym warunki własnego bezpieczeństwa.

A. Smolar, *Zmęczona Europa bardzo łatwo wyrzekła się silnego przywództwa,*
„Dziennik. Gazeta Prawna”, 26.11.2009.

Tekst B. Niepewność i utrata zaufania rządzonych do rządzących sprawiły, że w wielu krajach Europy narasta nostalgia za renacjonalizacją bezpieczeństwa, powrotem do narodowych nisz. Do głosu i do władzy doszło pokolenie, dla którego doświadczenia II wojny światowej i powojennego rozwoju są odległą historią […]. Decyzje USA o stopniowej redukcji wojsk w Europie, zmniejszeniu wydatków na armię i większym zaangażowaniu w regionie Pacyfiku wymagają zapewnienia Europie bezpieczeństwa w nowych warunkach. Zadania nie ułatwiają kryzys fiskalny i radykalna redukcja wydatków wojskowych przez Francję i Wielką Brytanię.

A.D. Rotfeld, *Pomimo rakiet i bomb,* „Gazeta Wyborcza", Magazyn, 4–5.02.2012.

Odnosząc się do obu tekstów, wyjaśnij, dlaczego w debacie publicznej uznawano, że Unia Europejska powinna wzmocnić własny system bezpieczeństwa.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 25. *(1 pkt)*

Z orędzia Prezydenta Federacji Rosyjskiej przed Zgromadzeniem Federalnym w 2008 roku

Reakcja na wydarzenia z 8 sierpnia i na uznanie przez Rosję niepodległości Osetii Południowej i **… [A.]** po raz kolejny pokazały, że żyjemy w świecie podwójnych standardów. Działaliśmy w sposób odpowiedzialny, w celu przywrócenia międzynarodowego prawa i sprawiedliwości, zdając sobie sprawę, że wszelkie wahania lub próby odłożenia decyzji spowodowałyby jeszcze bardziej poważną katastrofę humanitarną. Na tym tle wyjątkowo stronniczo wygląda postawa naszych partnerów, jeszcze niedawno wkładających maksimum sił, aby – obchodząc prawo międzynarodowe – osiągnąć rozdzielenie **… [B.]** od Serbii i uznać ten samozwańczy region za podmiot prawa międzynarodowego, a teraz – jak gdyby nic się nie stało – krytykujących Rosję.

Na podstawie: K. Psujek, *Odbudowa znaczenia Rosji na arenie międzynarodowej w dyskursie Władimira Putina i Dmitrija Miedwiediewa*, „Społeczeństwo i Polityka" 2015, nr 1 (42), s. 48.

Podaj nazwy organizmów politycznych, które zostały zastąpione w tekście literami A. i B.

Nazwa A. – .....

Nazwa B. – .....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	23.	24.	25.
	Maks. liczba punktów	1	1	1
	Uzyskana liczba punktów			

CZĘŚĆ III – Wypracowanie *(20 punktów)*

Zadanie 26. *(20 pkt)*

Wybierz jeden z podanych tematów i napisz wypracowanie. Wykorzystaj materiały źródłowe zamieszczone w II części arkusza.

Temat nr 1
Rząd i głowa państwa – scharakteryzuj tryb powołania, wzajemne relacje i odpowiedzialność tych organów w republikach demokratycznych o systemach parlamentarnych i prezydenckich.

Temat nr 2
Scharakteryzuj działania organizacji międzynarodowych na rzecz bezpieczeństwa w Europie oraz oceń, odwołując się do wydarzeń z XXI wieku, ich skuteczność.

Wybieram temat nr ……

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	26.I.	26.II.	26.III.
	Maks. liczba punktów	18	1	1
	Uzyskana liczba punktów			

BRUDNOPIS *(nie podlega ocenie)*